

Duurzaamheidsfabriek: nut en noodzaak vanuit sociaaleconomisch perspectief

Ton van der Wijst, 1 mei 2015

Invalshoeken

- Globalisering
- Technologische ontwikkelingen
- Demografische ontwikkelingen
- Rol van steden
- Toekomstperspectief

Achtergronden:

- handelsliberalisering
- goedkoper, sneller en efficiënter transport (container)
- goedkope energie
- technologische ontwikkeling: opkomst ICT

Globalisering: verschijningsvormen (1) **SEER**

- Verbreding handel + investeringen: China
- Internationale arbeidsdeling: outsourcing, off shoring -> reshoring?
- Verschuiving internationale inkomensverdeling: opkomst middelklasse in opkomende economieën
- Meer mensen, meer welvaart: toenemende druk op milieu, natuur, grondstoffen, energie

Globalisering: verschijningsvormen (2) **SEER**

- Internationale verknoping financiële instellingen
- Politisering economieën: Chinese staatsbedrijven, staatsfondsen (Golfstaten), Russische oligarchen
- Verbrokkeling governance op alle niveaus

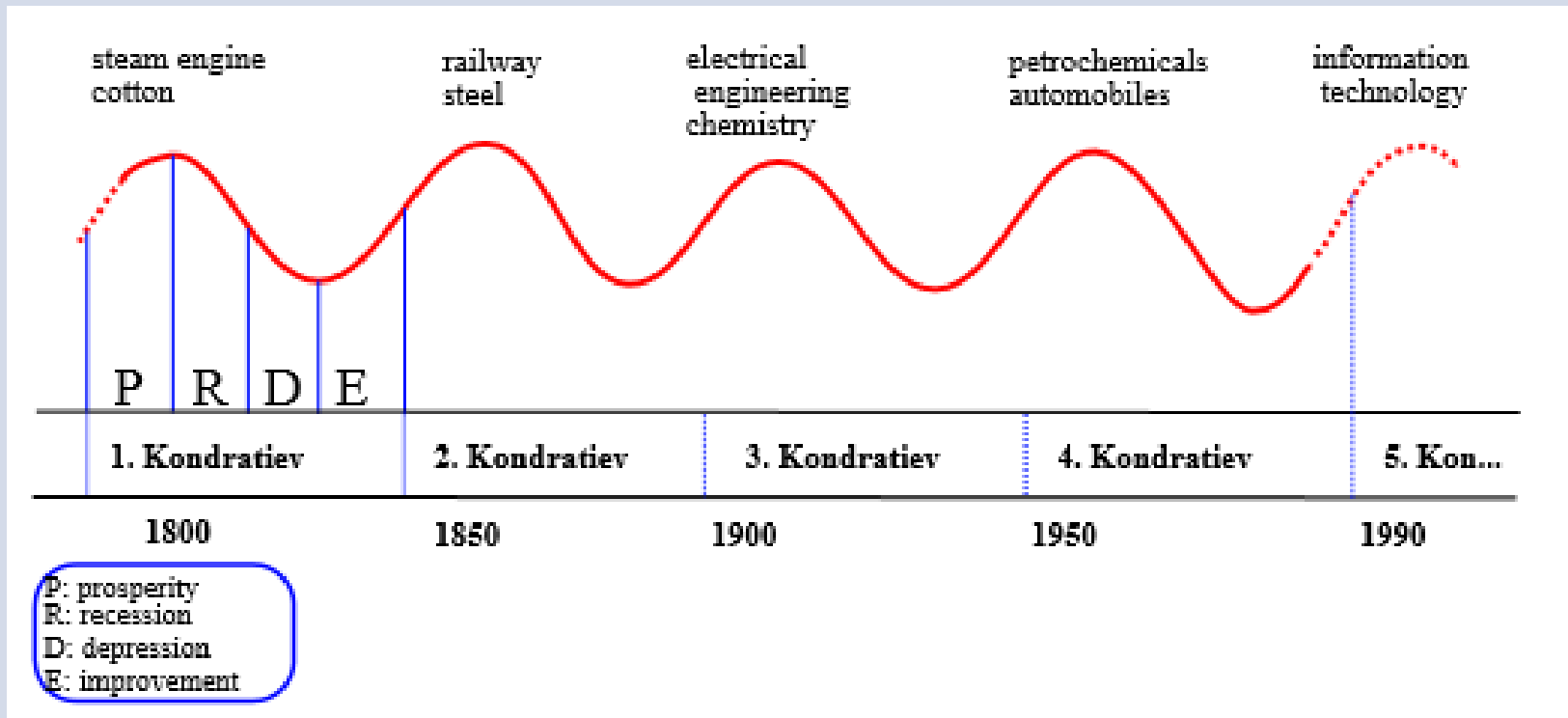
Nederland in de wereld

SEER

Technologische ontwikkeling (1) **SEIR**

- Digitale revolutie: faciliteert nieuwe lange golf

Technologische ontwikkeling (2) **SEER**

McKinsey: 12 invloedrijkste technologische doorbraken komende 10 Jaar, o.a.:

- Geavanceerde robots
- Zelfrijdende auto's
- Geavanceerde materialen
- 3D printen
- Energieopslag
- Hernieuwbare energie
- Nieuwe generatie *genomics* (DNA-toepassingen)

- Wereldbevolking groeit van 7 naar 9 à 10 miljard, maar stagnatie in Europa
- Europa: vergrijzing, ontgroening, meer alleenstaanden
- Nederland:
 - Bevolkingsgroei: positief migratiesaldo
 - Trek naar de (Rand)stad, krimp in grensregio's
 - Mismatch op arbeidsmarkt

Rol van de stad: inzichten (1) **SLEP**

Toenemend belang van steden: triomf van de stad/stedelijke gebieden

- Hoger opgeleiden trekken naar de stad
- Grote steden gemiddeld productiever: agglomeratiebonus!

Rol van de stad: inzichten (2) **SEER**

Agglomeratiebonus door clustervoordelen:

- Grotere en gespecialiseerde markten van toeleveranciers en voorzieningen
- Grotere en gespecialiseerde arbeidsmarkt
- Meer kennis spillovers -> innovatiepotentieel
- Grotere afzetmarkt

Nederlandse stedenlandschap **SLEER**

- Geen dominante stad maar polycentrische structuur
- Randstad en Brabantse stedenrij: Economisch kerngebied
- Grote verschillen tussen steden; verschillen nemen toe

Agglomeratiebonus in Nederland? **SEER**

Voorwaarden agglomeratiebonus in Nederland

- Goede verbindingen: regionaal maar ook internationaal
- Complementariteit
 - Massa: schaalvoordelen
 - Benut elkaars voorzieningen -> voorkom beleidsconcurrentie (bedrijventerreinen, winkelcentra)

Grote verschillen binnen Randstad:

- Noordvleugel bovengemiddelde prestaties:
 - Amsterdam economische motor voor hele regio
 - Opkomst financiële sector en creatieve industrie
- Zuidvleugel aandeel in bnp neemt af:
 - Rotterdam en Den Haag niet verbonden
 - Beperkte groeisectoren
- Verschillen binnen steden:
 - Amsterdam: toenemende segregatie

Succesvolle steden (1)

SEER

Atlas Gemeenten Nederland, 50 gemeenten:

- Aantrekkelijke woonomgeving:
woningaanbod, bereikbaarheid van banen,
veiligheid, cultureel aanbod, nabijheid
natuurgebied, hoger onderwijs
- Top 5: Amsterdam, Utrecht, Amstelveen,
Haarlem, Den Bosch
- Dordrecht: 22

Succesvolle steden (2)

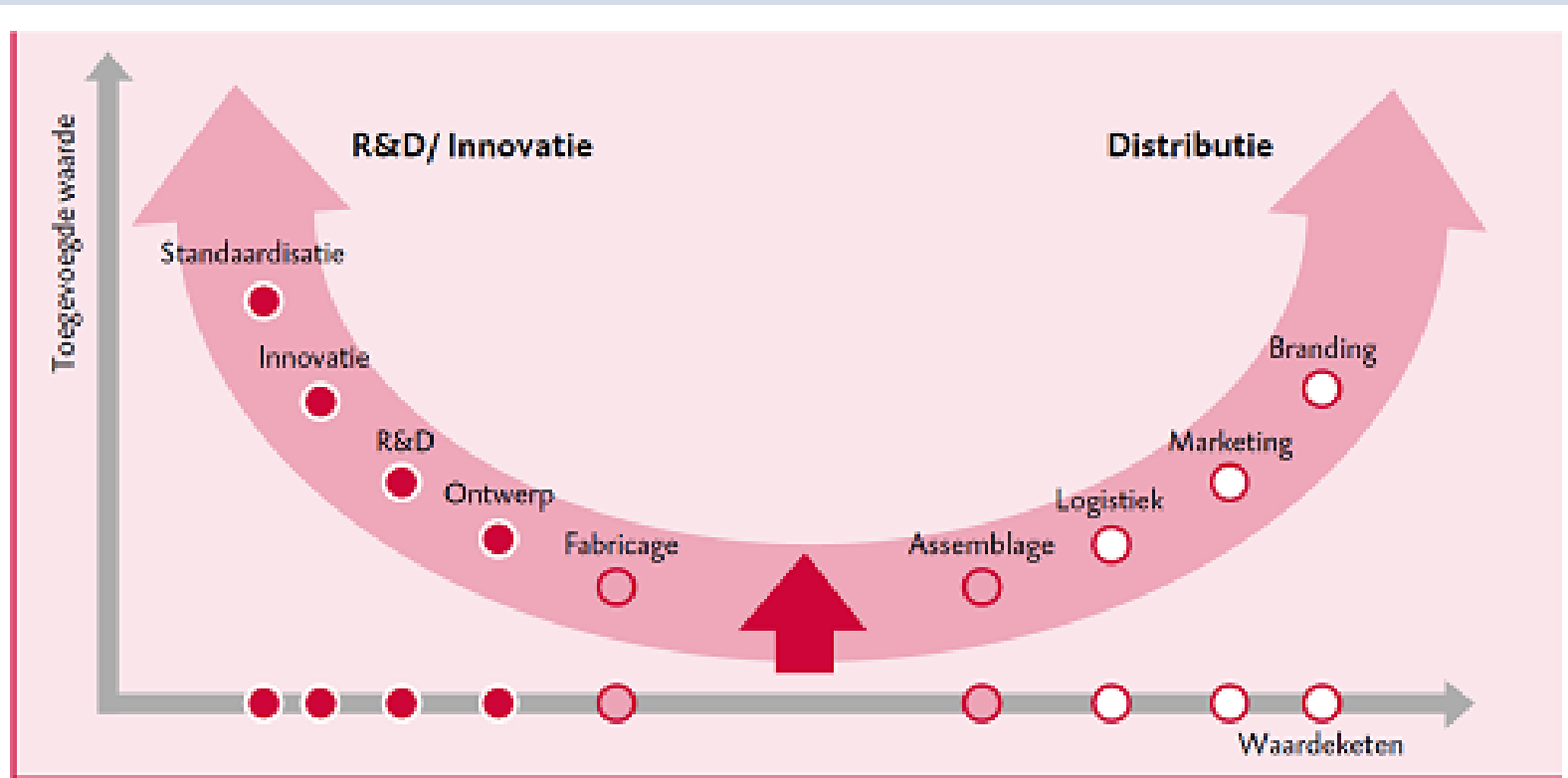
SEER

- Goede sociaal economische score: opleidingsniveau, participatie vrouwen, werkloosheid, beroep op sociale voorzieningen, zakelijke banen
- Top 5: Haarlemmermeer, Amstelveen, Utrecht, Hilversum, Den Bosch
- Dordrecht: 43

Toekomstperspectief (1) **SEER**

Geen blauwdruk! Ingrediënten:

- Vergroot verdienvermogen: ondernemerschap en innovatie: Triple helix: kennis, kunde, kassa

Toekomstperspectief (2) **SLEP**

Werk aan de basics van de stad:
woonaantrekkelijkheid

Ontwikkel *gezamenlijke* ruimtelijk-economische
lange termijn toekomstvisie:

- voortbouwend op eigen kwaliteiten (DNA)
- coalities van organisaties
- onderdeel van regionaal netwerk
- onderscheidend vermogen
- denk in schakels en verbindingen
- toekomstgericht

Toekomstperspectief (3) ~~SER~~

Toekomstperspectief (4) **SER**

Cruciaal:

- Verbinding arbeidsmarkt, onderwijs, scholing
- Verbinden van arbeidsmarktregio met ruimtelijkeeconomische toekomstvisie
 - Voldoen aan behoefte vaklieden en kenniswerkers
 - Roltrap voor sociale mobiliteit

Toekomstperspectief (5) **SER**

Lijnen komen samen in Duurzaamheidsfabriek

